

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Факультет цивільного захисту

Кафедра психології діяльності в особливих умовах

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКУМ З ГРУПОВОЇ ПСИХОКОРЕКЦІЇ

за освітньо-професійною програмою «Екстремальна та кризова психологія»
циклу професійної вибіркової підготовки
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 053 «Психологія»

Рекомендовано кафедрою психології
діяльності в особливих умовах
на 2024-2025 навчальний рік.
Протокол від 27.08.2024 №2

Силабус розроблено відповідно до Робочої програми
навчальної дисципліни «Практикум з групової психокорекції»

2024 рік

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

1. Анотація

Навчальний курс передбачає оволодіння здобувачами ґрунтовних знань у галузі групової психокорекції у відповідності з сучасними науковими уявленнями, умінь використовувати набуті знання під час вирішення проблем професійного характеру. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Практикум з групової психокорекції» здобувач вищої освіти засвоює знання про методи психокорекції; специфіку групової психокорекційної роботи; психологічні особливості психокорекційних груп; процесуальну діагностику в психокорекційній групі тощо.

Отримані знання допоможуть забезпечити творчість та ініціативу в професійній діяльності.

2. Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Амурова Яна Володимирівна, доцент кафедри психології діяльності в особливих умовах факультету цивільного захисту, доктор філософії (PhD)
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, кабінет 213. Номер телефону: 0979788935
E-mail	amurova_yana@chipb.org.in
Наукові інтереси	Глибинна психологія, групова психокорекція, психоаналіз, психологічне консультування, психомалюнок та його використання в психологічній практиці
Професійні здібності	Навички навчання та викладання; організація та проведення наукових досліджень; ведення груп глибинної психокорекції; здійснення психологічного консультування з використанням психомалюнку
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Доктор філософії (PhD) зі спеціальності 053 Психологія. Автор та співавтор понад 30 наукових публікацій у вітчизняних та міжнародних виданнях.

3. Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті інституту (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/time-table/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру у другий та четвертий вівторок кожного місяця з 14.00 до 15.00 в кабінеті №213. У разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

4. Мета вивчення дисципліни

Полягає в ознайомленні здобувачів з теоретичними засадами психокорекційної роботи, її основними напрямками, методами і специфікою організації та проведення групової роботи; оволодінні методикою проведення, прийомами й техніками групової психокорекційної роботи; формуванні знань та навичок, необхідних для проведення групової психокорекційної роботи; формуванні потреби до самовдосконалення і саморозвитку професійно важливих якостей фахівців екстремального профілю діяльності.

5. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	очна (денна)
Статус дисципліни	Вибіркова професійна
Навчальний рік	2024-2025
Семестр	4-й
Обсяг дисципліни:	
в кредитах ЄКТС	3
загальна кількість годин	90
кількість модулів	1
Розподіл часу за навчальним планом (в годинах):	
лекції	-
семінарські, практичні	44
самостійна робота (годин)	46
Форма підсумкового контролю	залік

6. Передумови для вивчення дисципліни

Пререквізити: загальна психологія, вступ до спеціальності, основи психологічної практики, практикум із загальної психології.

Постреквізити: основи соціально-психологічної реабілітації, психотерапія фахівців екстремального профілю діяльності, соціально-психологічний тренінг, навчальна практика.

7. Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Екстремальна та кризова психологія» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

– досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	Абревіатура
Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерні відмінності.	ПР 13

Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	ПР 15
Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	ПР 16

– формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності	Абревіатура
Навички міжособистісної взаємодії	ЗК 8
Здатність працювати в команді	ЗК 9
Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку	СК 11

8. Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ГРУПОВОЇ ПСИХОКОРЕКЦІЇ

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади психокорекційної практики

Тема №1. Сутність психокорекції

Література [Баз.: 1, 2, 4, 7. Доп.: 1, 3, 4].

Тема №2. Організаційно-методичні аспекти групової психокорекції

Література [Баз.: 2, 3, 4, 5, 7. Доп.: 1, 2, 3].

Змістовий модуль 2. Методи групової психокорекційної роботи

Тема №3. Невербальна взаємодія (психогімнастичні вправи)

Література [Баз.: 1, 2, 3, 4, 8. Доп.: 4, 6]

Тема №4. Групова дискусія

Література [Баз.: 1, 3, 5, 7. Доп.: 2, 4, 6].

Тема №5. Рольова гра

Література [Баз.: 1, 2, 4, 6, 9. Доп.: 3, 4, 5].

Тема №6. Психодрама

Література [Баз.: 2, 3, 5, 6, 10. Доп.: 2, 4, 6].

Тема №7. Психомалюнок

Література [Баз.: 1, 2, 3, 7. Доп.: 3, 6,7].

Тема №8. Психоаналіз репродукцій художніх полотен. Малюнки тату

Література [Баз.: 1, 2, 3, 7. Доп.: 3, 6,7].

**Тема №9. Методи групової психокорекції фахівців
екстремального профілю діяльності**

Література [Баз.: 1, 2, 3, 7. Доп. : 3, 6,7].

Підсумкова модульна робота

Залік

9. Розподіл дисциплін у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

Назви змістових модулів і тем	Очна (денна) форма				
	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		лекції	семінари (практичні) заняття	самостійна робота*	Поточний контроль
МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ГРУПОВОЇ ПСИХОКОРЕКЦІЇ					
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади психокорекційної практики					
Тема 1. Сутність психокорекції	8	-	4	4	індивідуальна та групова робота
Тема 2. Організаційно-методичні аспекти групової психокорекції	8	-	4	4	індивідуальна та групова робота
<i>Разом за змістовий модуль 1</i>	16	-	8	8	-
Змістовий модуль 2. Методи групової психокорекційної роботи					
Тема 3. Невербальна взаємодія (психогімнастичні вправи)	10	-	4	6	індивідуальна та групова робота
Тема 4. Групова дискусія	10	-	6	4	індивідуальна та групова робота
Тема 5. Рольова гра	10	-	4	6	індивідуальна та групова робота
Тема 6. Психодрама	12	-	6	6	індивідуальна та групова робота
Тема 7. Психомалюнок	10	-	4	6	індивідуальна та групова робота
Тема 8. Психоаналіз репродукцій художніх полотен. Психомалюнки тату	8	-	4	4	індивідуальна та групова робота
Тема 9. Методи групової психокорекції фахівців екстремального профілю діяльності	12	-	6	6	індивідуальна та групова робота
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>	70	-	34	38	-
Підсумкова модульна робота	2	-	2	-	-
Залік	2	-	2	-	-
Разом за модуль 1	90	-	44	46	-

*Примітка: самостійна робота здійснюється за методичними рекомендаціями щодо організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Практикум з групової психокорекції».

10. Орієнтовна тематики індивідуальних завдань

Індивідуальні завдання можуть виконуватись здобувачами як під час семінарських занять, так і під час самостійної роботи. Формами виконання індивідуальних завдань є: написання рефератів, есе, дайджесту, аналітичного огляду, аналізу практичних та проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень та ін.

Тематика індивідуальних занять, що наведена у програмі є орієнтовною. Здобувачам надається право вільного вибору теми індивідуальної роботи, що повинна відповідати таким критеріям як: актуальність та відповідність завданням навчальної дисципліни.

Детальний опис форм, вимоги до виконання та критерії оцінювання індивідуальних завдань здобувачів викладені у методичних вказівках до виконання індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія».

1. Складіть низку авторських терапевтичних казкових історій. Проаналізуйте потенціал використання казки у психокорекційному процесі.

2. Підготуйте добірку психомалюнків: «Людина під дощем», «Неіснуюча тварина», «Намалюй людину», тематичні психомалюнки за темами занять.

3. Напишіть твори-мініатюри на теми: «Що я можу, що я хочу, ким я є?», «Як удосконалювати самого себе?».

4. Підготуйте презентацію на тему: «Ігротерапія як метод психокорекції».

5. Проаналізуйте консультативний контакт та вкажіть яка його роль у процесі психокорекції.

6. Підготуйте порівняльну таблицю бесіди та будь-якого іншого методу на вибір, як форм психокорекційного впливу.

7. Підготуйте опис активних методів навчання в психокорекційній практиці.

8. Напишіть есе на тему «Чого я навчився в процесі групової психокорекційної роботи?».

9. Напишіть есе на тему «Чи варто ділитися з іншими своїми негативними почуттями і страхами?».

10. Для початку групової роботи характерна наявність тривоги. Обґрунтуйте використання технік, які посилюють або зменшують цю тривогу.

11. Підберіть вправи групової психокорекції для фахівців екстремального профілю діяльності. Обґрунтуйте свій вибір відповідно до тематики групової роботи.

12. Сутність групової дискусії. Роль методу групової дискусії у процесі глибинного пізнання фахівця екстремального профілю діяльності.

13. Сутність методу психодрами. Методичні питання щодо проведення психодрами.

14. Метод аналізу комплексу тематичних психомалюнків у процесі глибинного пізнання фахівця екстремального профілю діяльності.

15. Тімбілдинг. Особливості роботи в команді працівників ДСНС України.

16. Психокорекційні вправи, спрямовані на глибинне пізнання психіки суб'єкта екстремального профілю діяльності.

17. Психологічна корекція професійних страхів у працівників ДСНС України.

18. Психокорекція професійної мотивації працівників ДСНС України у кризовий період професійного розвитку.

19. Психопрофілактика виникнення гострих стресових розладів у працівників ДСНС України під час війни.

20. Основні стратегії регуляції професійного стресу та корекція стресових станів фахівців екстремального профілю діяльності.

11. Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується **в таких формах:** навчання за видами, виконання індивідуальних завдань, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

У навчальній дисципліні використовуються **такі методи навчання і викладання:**

– методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда, інструктаж); наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація, спостереження); практичні методи навчання (практична робота, виїзні заняття);

– методи навчання за характером логіки пізнання: аналітичний; синтетичний; індуктивний; дедуктивний; традуктивний;

– методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається: проблемний виклад; частково-пошуковий; дослідницький;

– інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; навчання з використанням технічних ресурсів; інтерактивні методи; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички;

– науково-дослідна робота;

– самостійна робота.

12. Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік, стандартизовані тести, виконання творчих завдань, наскрізні та командні проекти, аналітичні звіти, реферати, есе, презентація власних досліджень, виконання практичних завдань, доповіді.

13. Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою. Відповідність 100-бальної шкали оцінювання іншим шкалам оцінювання наведена в таблиці.

Таблиця відповідності 100-бальної шкали оцінювання іншим шкалам оцінювання

100-бальна шкала	Шкала ЄКТС	4-бальна шкала
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно

14. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі: фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, практичних завдань, проектної роботи тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі підсумкової модульної роботи та заліку.

15. Розподіл та накопичування балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Вид навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Загальна максимальна сума балів за видами занять
Модуль 1	I. Поточний контроль		
	Лекції	0	0
	Семінари, (практичні заняття)	22-2	20*4
	Індивідуальні завдання	-	10
	II. Підсумковий контроль		
	ПМР	1	10
	Залік	1	-
Разом за модуль 1			100

Примітка: за виконання творчих робіт з навчальної дисципліни здобувачу можуть нараховуватися додаткові, заохочувальні бали. Сума заохочувальних балів не має перевищувати 20. Максимально можлива сума підсумкової оцінки з дисципліни (з урахуванням додаткових заохочувальних балів) – 100 балів. Види творчих робіт та критерії щодо їх оцінювання наведені у методичних вказівках до виконання індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти на кафедрі психології діяльності в особливих умовах (розділ «Оцінювання творчих робіт»).

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми освітнього процесу:

- поточне оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять;
- оцінка (бали) за індивідуальну роботу;
- оцінка (бали) за виконання творчих робіт;
- підсумковий контроль успішності.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському (практичному) занятті. Він передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу).

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на семінарському (практичному) занятті здійснюється в діапазоні від 0 до 4 балів:

4 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено переконливу аргументацію.

3 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, допущені незначні помилки.

2-1 бали – завдання виконане частково, допущені значні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання. При виконанні практичних завдань оцінюється вміння правильно підібрати психодіагностичний комплекс, технології психологічної допомоги та вміння їх застосовувати на практиці.

Підсумкова модульна робота є складовою підсумкового контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього семінарського заняття в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант підсумкової модульної роботи складається з двох завдань (теоретичного і практичного). Відповіді на поставленні завдання повинні відображати вільне володіння обсягом матеріалу, передбаченим програмою, зокрема, вміти застосовувати його на практиці (у вигляді наведення власних прикладів, розв'язання психологічних ситуацій тощо), оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, виявляючи особисту позицію щодо них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

Сума балів за виконання одного завдання (як теоретичного, так і практичного) складає 5 балів:

5 балів – питання розкрито в повному обсязі, відповідь вірна, наведено переконливу аргументацію, використовуються професійні терміни, наявний творчий підхід.

4 бали – питання розкрито вірно, але обґрунтування відповіді недостатнє, професійна термінологія використана вірно.

3 бали – питання розкрито в цілому вірно, допущені помилки при аргументації, використана термінологія вірна.

2 бали – питання розкрито частково, допущені значні помилки при аргументації, використана термінологія плутана.

1 бал – питання розкрито на рівні окремих фрагментів, аргументація відсутня.

0 балів – питання не розкрито.

Примітка: зміст контрольних завдань та критерії їх оцінювання для здобувачів заочної форми навчання наведено у методичних вказівках щодо виконання контрольної роботи з дисципліни «Практикум з групової психокорекції».

Підсумковим контролем успішності з дисципліни є залік, який полягає в накопичувальній оцінці в балах із засвоєння здобувачами навчального матеріалу дисципліни на підставі результатів виконаних індивідуальних завдань, різних видів навчальних робіт на практичних заняттях, визначених робочою програмою.

Складання заліку здобувачами заочної форми навчання відбувається у формі захисту, виконаних ними самостійно індивідуальних завдань, виконання підсумкової контрольної роботи та виставлення підсумкових балів за навчальну дисципліну.

У разі не згоди із результатом підсумкового контролю або порушенням процедури його проведення здобувач має право на їхнє оскарження. Порядок такого оскарження викладений у Положенні про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України.

Оцінювання самостійної роботи. Результати самостійної роботи спеціально не оцінюються, але виявляються під час діагностики знань з навчальної дисципліни. Навчальний матеріал дисципліни, засвоєний у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль, передбачений робочим навчальним планом, разом з іншим навчальним матеріалом дисципліни і оцінюється за критеріями відповідного підсумкового контролю.

Оцінювання індивідуальних завдань здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, навчальних практик/практичних занять, контролюється під час модульного та підсумкового контролів. Оцінювання завдань індивідуальної роботи дисципліни здійснюється в діапазоні від 0 до 10 балів і залежать від форми виконання індивідуального завдання, наприклад:

Реферат, доповідь: 3 бали – у роботі здобувачі правильно виокремили основні положення з різних джерел, логічно та структурно об'єднали їх,

коротко проаналізували та зробили ґрунтовні узагальнюючі висновки. Дотримано усі вимоги щодо структурної побудови роботи. Робота містить список використаної літератури, що включає вітчизняні та іноземні літературні джерела;

2 бали – у роботі здобувачі в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерела, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків. Дотримано більшість вимог щодо структурної побудови роботи. Робота містить список використаної літератури, що складається лише з вітчизняних літературних джерел;

1 бал – у роботі здобувачі фрагментарно виокремили основні положення кожного з джерела, не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків. Не дотримано вимог щодо структурної побудови роботи. Список використаної літератури оформлений не вірно або відсутній;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлено факти академічної недоброчесності.

Підготовка огляду певної наукової проблеми/аналізу ситуації:

5 балів – робота виконана у повному обсязі із чітким дотриманням визначеної структури. Робота містить ґрунтовний аналіз, висновки та рекомендації з порушеної проблеми;

4 бали – робота виконана у повному обсязі із дотриманням визначеної структури за виключенням деяких елементів. Робота містить аналіз, висновки та рекомендації з порушеної проблеми;

3 бали – робота виконана частково із дотриманням визначеної структури, що містить більшість необхідних елементів. Робота містить поверхневий аналіз, висновки та окремі рекомендації з порушеної проблеми;

2 бали – робота виконана частково. Структура роботи недотримана. Робота містить поверхневий аналіз, окремі висновки. Рекомендації з порушеної проблеми відсутні;

1 бал – робота виконана на рівні окремих фрагментів. Структура роботи недотримана. Робота містить поверхневий аналіз, висновки зроблені не вірно. Рекомендації з порушеної проблеми відсутні;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлено факти академічної недоброчесності.

Есе: 3 бали – здобувач створює оригінальний за думкою та оформленням письмовий твір відповідно до навчальної ситуації; повно, вичерпно висвітлює тему; вправно формулює тезу; аналізує різні погляди на той самий предмет, наводить доречні аргументи, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних психологічних проблем; приклади переконливі, конкретизовані; цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу); висновок відповідає запропонованій темі й органічно впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів;

2 бали – здобувач самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; формулює тезу, що відповідає запропонованій темі; загалом розкриває тему, висловлює основну думку; наводить доречні аргументи; висновок відповідає запропонованій темі; у роботі виявлені недоліки за двома

показниками: тезу чітко не сформульовано, відсутність виразної особистісної позиції, належної її аргументації;

1 бал – побудований текст характеризується фрагментарністю; сформульована теза не відповідає запропонованій темі; наведені аргументи не є доречними; прикладів немає або вони не є доречними;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлено факти академічної недоброчесності.

Групова презентація: 3 бали – усі ідеї подані таким чином, що демонструють глибокі знання здобувачів про предмет дослідження і здатність мислити логічно. Тема презентації чітко визначена і добре розроблена. Презентація має зрозумілу і логічну структуру, організована. Дотримані прийняті норми культури презентації, автори творчо підійшли до її оформлення. Робота не переобтяжена текстом. Наявні гіперпосилання працюють коректно. Усі учасники групи беруть активну участь у висвітленні презентації;

2 бали – більша частина ідей подані таким чином, що демонструють значні знання здобувачів про предмет дослідження і здатність мислити логічно. Тема презентації доволі чітко визначена і задовільно розроблена. Презентація має зрозумілу і логічну структуру, у достатній мірі організована. Дотримані прийняті норми культури презентації. Робота дещо переобтяжена текстом, що ускладнює її сприйняття. Наявні гіперпосилання працюють. Переважна більшість учасників групи беруть участь у висвітленні презентації;

1 бал – більшість ідей у презентації виражені нечітко. Тема визначена нечітко і розроблена з помилками. Презентація має порушену структуру або взагалі її не має. Зустрічається багато порушень прийнятих норм культури проведення презентації. Окремі учасники групи або лише один з них може пояснити викладені ідеї;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлені факти академічної недоброчесності;

Проектна діяльність: 5 балів – робота виконана у повному обсязі на актуальну та практично значущу тему. Наявний творчий підхід до вирішення проблеми. У роботі правильно визначено об'єкт та предмет дослідження. Обґрунтовано використано доцільні методи. Містяться відповідні висновки з якісними і кількісними даними. Презентація проекту містить необхідний ілюстраційний матеріал, доповідач вільно орієнтується у поданому матеріалі, відповідає на поставлені запитання;

4 бали – робота виконана у повному обсязі на актуальну та практично значущу тему. У роботі правильно визначено об'єкт та предмет дослідження. Доцільно використано методи. Містяться відповідні висновки. Презентація проекту містить необхідний ілюстраційний матеріал, доповідач орієнтується у поданому матеріалі, відповідає на поставлені запитання з незначними помилками;

3 бали – робота виконана. У роботі визначено об'єкт та предмет дослідження, що потребують уточнення. Доцільно використано методи. Містяться відповідні висновки. Презентація проекту містить ілюстраційний

матеріал, дещо перевантажений текстом, доповідач переважно орієнтується у поданому матеріалі, відповідає на поставлені запитання з помилками.

2 бали – робота виконана частково. У роботі невірно визначено об'єкт та предмет дослідження. Використані методи переважно вжито доцільно. Містяться часткові висновки. Презентація проекту перевантажена текстом, доповідач слабо орієнтується у поданому матеріалі, відповідає на поставлені запитання з грубими помилками;

1 бал – робота виконана на рівні окремих фрагментів. У роботі невірно визначено об'єкт та предмет дослідження або вони відсутні. Використані методи недоцільні. Містяться часткові висновки. Презентація проекту відсутня, доповідач не орієнтується у поданому матеріалі;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлені факти академічної не доброчесності.

16. Перелік завдань для підготовки до модульного контролю знань

1. Охарактеризуйте метод аналізу комплексу тематичних психомалюнків.

2. Розкрийте психологічні основи групової психокорекційної роботи.

3. Розкрийте норми професійного етики керівника психокорекційної групи.

4. Розкрийте принципи роботи в психокорекційній групі.

5. Схарактеризуйте сутність дискусії як методу групової роботи.

6. Розкрийте зміст психологічної корекції як сфери діяльності практичного психолога.

7. Визначте специфічні риси та основні парадигми групової форми роботи.

8. Опишіть основні компоненти професійної готовності психолога до корекційного впливу на людину.

9. Обґрунтуйте вимоги, що ставляться до особистості психолога, який здійснює психокорекційні заходи.

10. Схарактеризуйте основні етапи корекційного процесу із використанням методу проєктивного малюнку.

11. Схарактеризуйте казкотерапію як метод практичної психології.

12. Обґрунтуйте принципи складання і основні види психокорекційних програм.

13. Опишіть психологічні особливості індивідуальної психокорекції.

14. Схарактеризуйте основні методи індивідуального психокорекційного впливу.

15. Визначте переваги групової форми психологічної роботи. Схарактеризуйте групові норми.

16. Охарактеризуйте рольові позиції в групі й психокорекційній роботі. Визначте сутність групової згуртованості.

17. Схарактеризуйте сутність дискусії як методу групової роботи.

18. Обґрунтуйте можливості використання медитативних технік з корекційною метою.
19. Використання музики та відеосюжету в груповій психокорекційній роботі.
20. Опишіть стадії розвитку групи в тренінгу.
21. Визначте основні ролі ведучого групи. Стили керівництва групою.
22. Визначте основні напрямки в арт-терапії.
23. Визначте основні принципи, цілі та завдання психокорекційної роботи.
24. Розкрийте суть методики бібліотерапії та бібліотерапевтичної рецептури.
25. Схарактеризуйте танцювальну терапію як метод практичної корекції.
26. Визначте основні компоненти професійної готовності психолога до здійснення корекційного впливу.
27. Визначте особливості складання і основні види психокорекційних програм.
28. Розкрийте основні етапи психогімнастичного заняття.
29. Дайте оцінку ефективності психокорекційних заходів.
30. Визначте основні методи поведінкової корекції.
31. Схарактеризуйте мету та завдання групової психокорекції
32. Обґрунтуйте механізми психокорекції особистості в процесі групової роботи.
33. Проаналізуйте види корекційних груп.
34. Схарактеризуйте принципи, етапи та особливості організації групового процесу з урахуванням віку та виду корекційної групи.
35. Обґрунтуйте можливості використання рольового тренінгу як методу психокорекції з метою розв'язання внутрішнього конфлікту, виправлення окремих рис характеру та поведінки, з метою набуття навичок адекватного розв'язання різних життєвих ситуацій.
36. Розкрийте зміст використання методів психосинтезу для розв'язання різних завдань психокорекції.
37. Схарактеризуйте особливості використання когнітивно-орієнтованих методів з метою корекції системи переконань, самооцінки, тривожності, страхів, невпевненості в собі.
38. Проаналізуйте використання методів гештальттерапії з корекційною метою.
39. Обґрунтуйте можливості використання ігрової терапії для розв'язання психологічних проблем дитини.
40. Схарактеризуйте особливості використання методів психодрами з корекційною метою.
41. Проаналізуйте використання методів поведінкової терапії з корекційною метою.
42. Обґрунтуйте можливості використання музикотерапії з корекційною метою.

43. Схарактеризуйте особливості використання методів тілесної терапії з корекційною метою.

44. Опишіть методи групової психокорекції фахівців екстремального профілю діяльності.

45. Розкрийте методичні питання щодо проведення психодрами за методом АСПП.

46. Розкрийте роль та значення методу групової дискусії у процесі АСПП.

47. Розкрийте теоретичні моделі психокорекційної практики: Т-групи, групи зустрічей, гештальт-групи, психодрама, групи тілесної терапії, групи танцювальної терапії, групи терапії мистецтвом, групи тренінгу умінь.

48. Назвіть характерні особливості психокорекційного процесу в групі АСПП.

49. Дайте характеристику психологічної корекції професійних страхів у працівників ДСНС України.

50. Розкрийте особливості психопрофілактики виникнення гострих стресових розладів у працівників ДСНС України під час війни.

17. Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних завдань, попередня підготовка до семінарських та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Беззастережне дотримання під час занять правил безпеки, вимог охорони праці, санітарно-гігієнічних норм та протиепідемічних заходів.

3. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

4. Здобувачі освіти мають право на визнання результатів навчання з дисципліни, набутих у неформальній та/або інформальній освіті.

5. Здобувачі освіти мають право на оскарження результатів підсумкового контролю з дисципліни або процедури його проведення.

6. Здобувачі освіти мають право на самостійний вибір форм і проблематики індивідуальних завдань.

7. При виконанні індивідуальної роботи здобувачі освіти зобов'язані дотримуватись політики академічної доброчесності. У разі виявлення фактів порушення політики здобувачі несуть персональну відповідальність згідно із законодавством України та нормативними документами НУЦЗ України.

18. Рекомендовані джерела інформації

Нормативні документи

1. Стандарт вищої освіти України із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. №565 (зі змінами).

2. Освітньо-професійна програма «Екстремальна та кризова психологія» підготовки здобувача на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.

Базова література

1. Андрушко Я. С. Психокорекція: навч.-метод. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 212 с.

2. Кришталь А. О., Амурова Я. В., Федоренко Я. А., Вороновська Л. Г. Організація психологічної корекції синдрому провини вцілілого в умовах воєнного стану: навчальний посібник. Черкаси: ЧПБ, 2024. 172 с.

3. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції: навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене, доповнене. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.

4. Кузьо О. Основи психологічної практики : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с.

5. Осика О. В., Осика К. С. Теорія і практика психокорекційної роботи. Навчальний посібник. Слов'янськ. 2016. 111 с.

6. Практикум із групової психокорекції: підручник / С. Д. Максименко та інші. Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2015. 414 с.

7. Яценко Т. С. Психологічні основи глибинної психокорекції, феноменологія, теорія і практика. Київ : Вища школа, 2006. 382 с.

Допоміжна

1. Амурова Я. В. Особливості відображення феномену вини в малюнках тату : дис. ... д-ра філософії в галузі психології : 053. Переяслав, 2022. 385 с.

2. Бабенко К. Особливості символізації змісту несвідомого. Наукова школа академіка НАПН України Тамари Яценко: колективна монографія / за ред. акад. Т. С. Яценко. Дніпро : Інновація, 2019. С. 184-191.

3. Бабенко К. А., Горобець Т. В. Можливості малюнкових методик у об'єктивації механізмів символізації змісту несвідомого у контексті підготовки психологів. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. №2. С. 12-20.

4. Біла О. Г. Психокорекційні можливості методу активного соціально-психологічного навчання (на матеріалі підготовки психологів-практиків) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : 19.00.07 «Вікова та педагогічна психологія». Київ, 2002. 19 с.

5. Богдан Т. В. Діагностика і корекція внутрішніх суперечностей особистості засобами психодрами у процесі активного соціально-психологічного навчання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : 19.00.07 «Вікова та педагогічна психологія». Харків, 2012. 19 с.

6. Драгола Л. В. Використання метафори в діагностико-корекційному процесі АСПН. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12: Психологічні науки*. 2012. Вип. 36. С. 195-202.

7. Наукова школа академіка НАПН України Тамари Яценко: колективна монографія / за заг. ред. акад. Т. С. Яценко. Дніпро : Інновація, 2019. 350 с.

8. Психоаналіз репродукцій художніх творів у підготовці психологів: навчальний посібник / Т. С. Яценко та ін. Дніпро, Київ, Інновація, 2018. 300 с.

9. Ушакова І. М. Психопрофілактика виникнення гострих стресових розладів у працівників ДСНС України під час війни. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Психологія, (2). 2022. С. 95-99.

10. Яценко Т. С. Архаїчний спадок психіки: психоаналіз феноменології проблеми. Дніпро : Інновація, 2019. 283 с.

11. Яценко Т. С. Діагностико-корекційні особливості глибинно-психологічної практики. *Наук. часоп. НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки*. 2010. №29. С. 30-35.

12. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання: навч. посіб. Київ : Вища школа, 2004. 679 с.

13. Yatsenko T. «Implicit order» as a form of manifestation the contradictory nature of the psychic integrity. *American Journal of Fundamental, Applied and Fundamental Research*. 2017. № 3. P. 93-111.

14. Yatsenko T. The relationship of conscious and unconscious: psychodynamic approach. *Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools*. 2018. № 26 (2). С. 335-353.

Інформаційні ресурси

1. Мельничук І. Я., Близнюкова О. М. Психокорекція. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять студентів з навчальної дисципліни «Основи психокорекції». Кіровоград, 2018. 140 с. URL: <http://surl.li/kzfun>.

2. Методичні рекомендації до навчальної дисципліни «Основи індивідуальної та групової психокорекції» для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань: 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності: 053 Психологія. URL: <http://surl.li/kzfuh>.

Розробник:

доцент кафедри психології
діяльності в особливих умовах,
доктор філософії (PhD)

Яна АМУРОВА